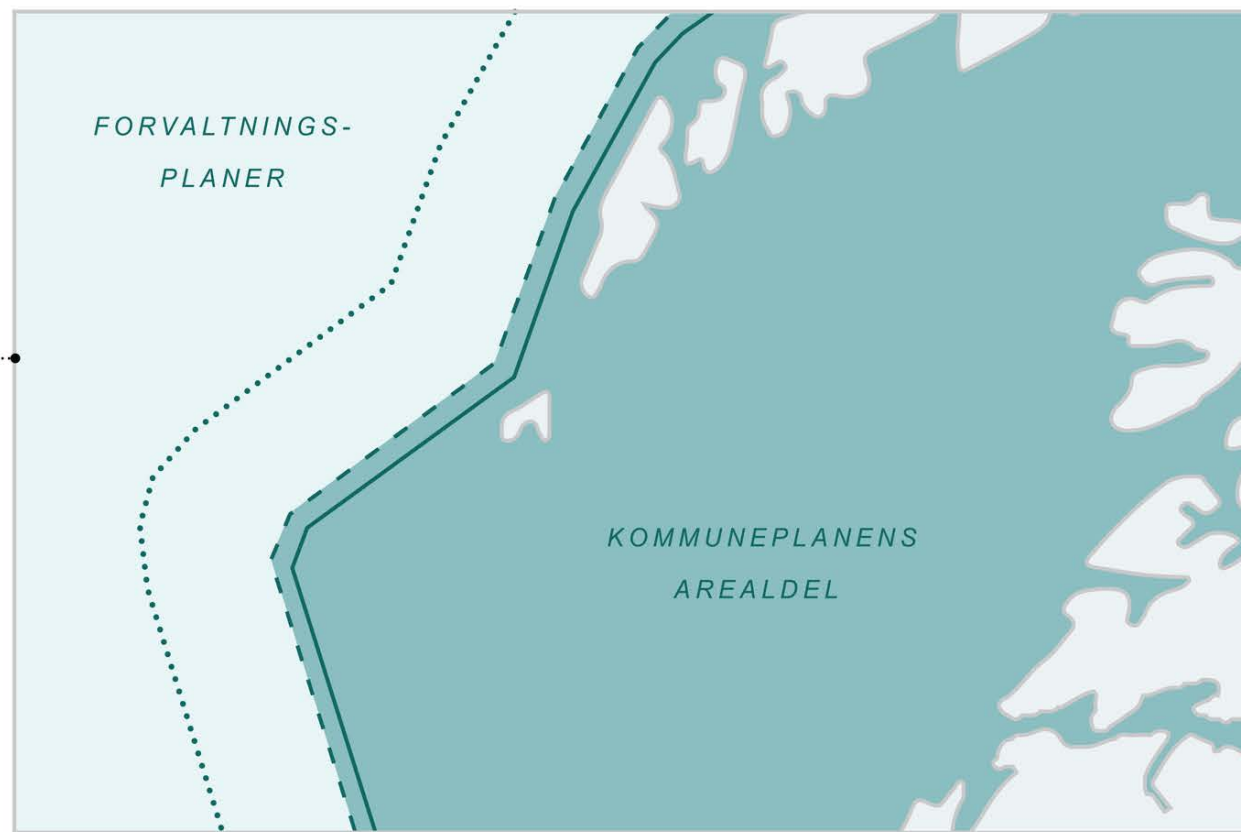
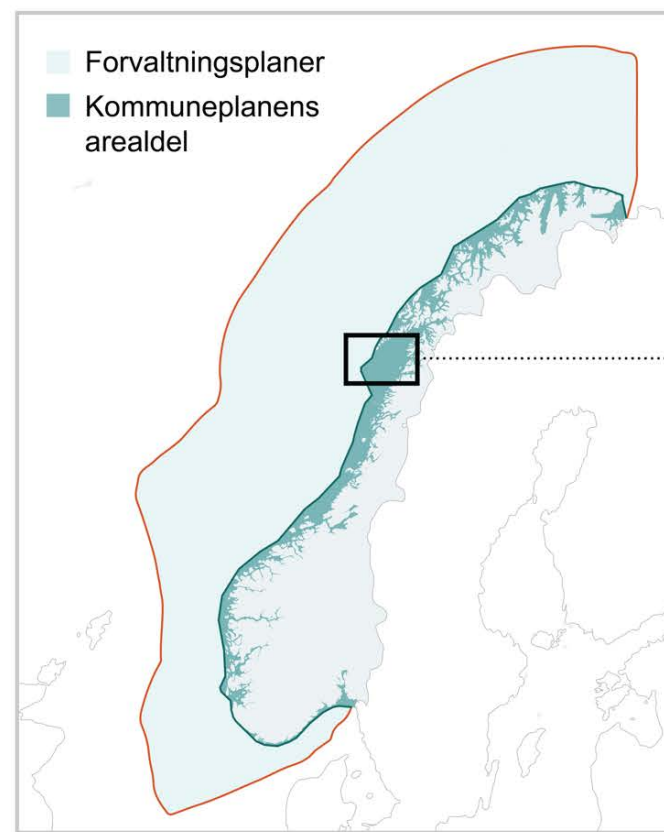

Navigering i et farvann av komplekse regler – erfaringer fra kommunal kystsoneplanlegging

25.10.2023 - Guri Hjallen Eriksen, Salt Lofoten (SALT)
Tale Skrove og Tomas Brage er medforfattere

- 200 nm utenfor grunnlinja
- Territorialgrensen, 12 nm utenfor grunnlinja
- - - 1 nautisk mil (nm) utenfor grunnlinja
- Grunnlinja
- Kystlinje

LOVENS VIRKEOMRÅDE

Plan- og bygningsloven	Hele loven
Naturmangfoldloven	Deler av loven gjelder/lovbestemmelser kan gjøres gjeldene, eller lov mer av begrenset betydning
Forurensningsloven	Hele loven
Friluftsløven	Deler av loven gjelder/lovbestemmelser kan gjøres gjeldene, eller lov mer av begrenset betydning
Vannforskriften	Hele loven
Havressurslova	Hele loven
Petroleumsloven	Deler av loven gjelder/lovbestemmelser kan gjøres gjeldene, eller lov mer av begrenset betydning
Energiløven	Hele loven
Havenergilova	Hele loven
Havbunnsmineralloven	Hele loven
Akvakulturloven	Hele loven
Havne- og farvannsloven	Deler av loven gjelder/lovbestemmelser kan gjøres gjeldene, eller lov mer av begrenset betydning
Skipssikkerhetsloven	Hele loven

- Hele loven
- Deler av loven gjelder/lovbestemmelser kan gjøres gjeldene, eller lov mer av begrenset betydning

- **Introduksjon**
- **Bakgrunn og formål**
- **Metode**
- **Hovedfunn**
- **Anbefalinger**
- **Dagsaktuelle tema og avsluttende refleksjoner**

Analyse av utfordringer for arealplanlegging og bygningsloven i kystsoner

Utarbeidet for Kommunal- og moderniseringsdepartementet

2015-04-28 Oppdragsnr.: 8146293

Rapport 15/2017 • Utgitt juni 2017

Hvordan planlegges kystsonen?

Kartlegging av gjeldende planpraksis etter plan- og bygningsloven i kystsoner og sjøområdene

Patrick Berg Særdahl, Ann-Magnhild Solås, Ingrid Kvalvik & Bjørn Hersoug

RAPPORT
KVALITET PÅ KONSEKVENSTREDNING
KLIMA- OG MILJØTEMAER I KOMMUNEPLANENS AREALDEL

MENON-PUBLIKASJON NR. 16/2019

Av Simen Pedersen, Øyvind N. Handberg og Frode Løset

M-1328 | 2019

RAPPORT
GODE EKSEMPLER PÅ KONSEKVENSTREDNING
AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL

MENON-PUBLIKASJON NR. 57/2020

Av Øyvind N. Handberg, Jon Espen Råser, Frode Løset og Simen Pedersen

Samordning mellom plan- og bygningsloven og utvalgte sektorlover

Rapport utarbeidet for Kommunal- og moderniseringsdepartementet

osloeconomics

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Veileder

Planlegging i sjøområdene

Mai 2020

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Rundskriv

Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnyttning i kystnære sjøområder

Rundskriv H-6/18

KYSTPLAN HELGELAND

Interkommunal kystzoneplan med konsekvensutredning for:
Bindal, Sømna, Vega, Vevelstad, Herøy, Dønna,
Leirfjord, Nesna, Træna, Lurøy og Rødøy

DEL 1

Revisjon 10.06.2019

METODE: Casestudier (dokumentanalyse/intervju/webinar)

Interkommunale:

- Kystplan Helgeland (2019)
- Interkommunal plan for Romsdalsfjorden (2017)
- Sjøområdeplan Nordmøre (2018)

Kommunedelplaner (sjødelen):

- Lebesby kommune (2021)
- Kvænangen kommune (2015)

Reguleringsplaner:

- Reguleringsplan i sjø i Syltefjorden/Båtsfjord (2021)
- Landbasert oppdrett Lundevågen/Farsund (2021)

Slagside mot akvakultur og naturmangfold

Vurdert materialet opp mot særlig relevant litteratur

Open tilgang

Katrine Broch Hauge og Knut Bjørn Stokke (red.)

INTEGRERT KYST-SONEFORVALTNING

Planfaglege, samfunnsvitskape og juridiske perspektiv

Ocean and Coastal Management 225 (2022) 106150

Contents lists available at ScienceDirect

Ocean and Coastal Management

journal homepage: www.elsevier.com/locate/ocecoaman

Transparent and consistent? Aquaculture impact assessments and trade-offs in coastal zone planning in Norway

Eirik Mikkelsen^{*}, Patrick Berg Sjørdahl, Ann-Magnhild Solås

Nofima, Norway

ARTICLE INFO

Keywords: Strategic environmental assessment; Coastal zone planning; Aquaculture; Transparency

ABSTRACT

Strategic environmental assessments (SEAs) are used in coastal zone planning in Norway to assess how changed area-use can impact a variety of uses and interests and make recommendations for trade-off decisions between them. The transparency and consistency of the SEAs are important for their throughput legitimacy. This paper analyses how the set up and practices of SEA processes affect their transparency and consistency, how they can be between the two. This is based on cases studies of SEAs in two municipalities in Northern Norway. The study included 143 proposed aquaculture areas in 18 municipalities in Northern Norway. Salmon farming has grown into a major industry on the Norwegian coast. Salmon farming is a major driver for coastal zone planning in Norway. The paper provides an overview of how proposed aquaculture areas were handled in the SEAs, how the assessment methods used and actual trade-offs, and how this impact is considered both across geographies and SEA processes and through

Hauge, K.B. & Stokke, K.B. (red.) (2021). Integrert kystsonerforvaltning. Planfaglege, samfunnsvitskapelege og juridiske perspektiv. Oslo: Universitetsforlaget.
DOI: <https://doi.org/10.18261/9788215045078-2021-19>

19. Tildeling av løyve på lokalitet og legitimitet. Ei analyse av integrasjon mellom reguleringsregime, aktørar og informasjonsutveksling

Katrine Broch Hauge, Ingunn Elise Myklebust og Martin Lund-Iversen

Sammendrag I dette kapitlet undersøker vi om det er mogleg å sjå arealplan etter plan- og bygningslova og lokalitetsløyve etter akvakulturlova som ein samla, eller om ein vil, ein integrert prosess. Vi drøftar spørsmåla i lys av ulike kjenneteikn på ei integrert forvaltning, og kva som gir rettsleg legitimitet. Vi tek føre oss element som kunnskap, avveging, grunngeving og klage.

Nøkkelord legitimitet | integrasjon | akvakultur | planlegging | produksjonsområde

Abstract In this article, we examine whether it is possible to view municipal plans in the sea area according to the Planning and Building Act and locality-licenses according to the Aquaculture Act as one integrated process. Firstly, we seek to provide a certain overview of the various legal management instruments. Secondly, we discuss the question considering various characteristics of an integrated management. We look into elements such as knowledge, balancing and weighting, justification, and appeal.

Keywords legitimacy | integration | fish-farming | planning | production-area

Hovedfunn

Gir planleggingen avklaring?

- Eksempler på planlegging som har gitt avklaringer
- Variasjon i planinnretning, men begge hovedtyper har eksempler på etterfølgende dispensasjonspraksis
- Også eksempler på avslag i konsesjonsbehandling i områder avsatt til akvakultur

fiskeribladet Meninger Arbeidsliv Avisen Tekfisk IntraFish

8 uker for 80 kroner

Alltid oppdatert der du er

TILBUDET VARER KUN UT JANUAR

Bestill

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Vår dato: 11.04.2021
Vår referanse: 21/2473- 8
Journalpostid: 21/45396
Deres dato:
Deres referanse:
Org.nr: 964 982 953

KOPI

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405

8002 BODØ

Lovundlaks AS - Avslag på søknad om akvakulturtilatelse for laks, ørret og regnbueørret - Lokalitet Risvær i Lurøy kommune - Behandling av klage med innstilling til vedtak

Nordland fylkeskommune viser til vedtak av 2.7.2020 til Lovundlaks AS org. nr. 940 333 067 med avslag på søknad om ny akvakulturlokalitet Risvær i Lurøy kommune.

Avslaget på søknad om etablering av lokalitet Risvær er påklaget av Lovundlaks ved Nord Advokatfirma.

Selskapet har kommet med nye opplysninger i saken, som følgelig har vært oversendt Statsforvalteren i Nordland (tidligere Fylkesmannen i Nordland) for kommentar. Statsforvalteren har, basert på de nye opplysningene, kommet med en ny uttalelse i saken.

Nordland fylkeskommune er klageorgan i 1. instans. Dersom klager ikke kan gis medhold og vedtaket om avslag opprettholdes, skal klagen behandles av Fiskeridirektoratet som er klageorgan i 2. instans.

Nordland fylkeskommune har nå behandlet klagen og kommet til at klager ikke kan gis medhold. Saken sendes til Fiskeridirektoratet for behandling.

Bakgrunn:
Lovundlaks AS søkte 14.5.2019 om etablering av ny akvakulturlokalitet Risvær for 3120 tonn MTB matfisk av laks, ørret og regnbueørret i Lurøy kommune i Nordland. Ny lokalitet Risvær var tenkt å erstatte lokalitetene 26675 Leirholmen og 21337 Kveitholmen, som begge ville legges ned ved innvilgelse av lokalitet Risvær.

Søknaden har vært offentlig utlyst og kommunalt behandlet i Lurøy kommune som gav uttalelse datert 2.9.2019. Statsforvalteren i Nordland har behandlet søknaden og gitt utslippstillatelse datert 12.6.2020, samt gitt naturfaglig uttalelse med fraråding datert 4.6.2020. Fiskeridirektoratet region

SISTE JOBBER **Lokalitetsleder**

Fiskarlag ber om at søknad til oppdrettslokalitet avslås

12. august 2019 13:52 OPPDATERT 12. august 2019 13:52

Lurøy Fiskarlag ber i et brev til Lurøy kommune om at søknaden om ny akvakulturlokalitet i Risvær avslås.

Fiskeribladet har tidligere skrevet om lokaliteten som er satt av i kommunens kystsoneplan, og som har skapt reaksjoner blant fiskere i Lurøy. Dette fordi den er plassert i et gytefelt for kysttorsk.

I brevet skriver Lurøy Fiskarlag følgende:

Prosessen som har ledet til at det er åpnet for akvakultur i Risvær er under enhver kritikk.

Det hevdes i Rådmannens saksfremlegg at fiskarlag i Lurøy støtter en slik etablering, det er løgn. Vedlegg fra Lurøy Fiskarlag er IKKE lagt ved saken. Rådmannen hevder i saksfremlegget at etablering av et akvakulturanlegg ved Risvær ikke vil ha store negative konsekvenser for torskbestanden og fiskeinteresser. Til tross for at det på nasjonalt nivå IKKE eksisterer noen kunnskap som viser at det er uproblematisk å etablere oppdrett i gytefelt.

Materielt:

- **Innhold og kvalitet i KU varierer, men potensiale for forbedring**
- **Vannforskriften nesten ikke omtalt, beskjeden anvendelse av naturmangfoldloven §§ 8-12**
- **Naturmanfold går igjen som tema det er mangelfull kunnskap om**

Prosessuelt:

- Organisering og administrativ forankring kan forbedres, få inn flere jurister
- Medvirkningsprosesser på et minimum
- Variasjon i involvering fra sektormyndigheter

Hovedtyper anbefalinger:

1. Planprosesser og planenes innhold
2. Utredningsfasene
3. Regelverksutredning
4. Verktøy og veiledning

Foto: Erling Svensen

Anbefalinger til planprosess og planenes innhold:

- **Ressurser**
- **Organisering**
- **Innretning**
- **Planbestemmelser**

Anbefalinger utredningfasene og utredningskrav (KU-forskriften, naturmangfoldloven mfl.):

- Begrunne/tydeliggjøre bedre valg av utredningstema
- Tydeliggjøre avveininger/verdsetting i både matrise og tekst

Hva kan, må og bør utredes hvor, og hvor grundig?

- **Miljøtemaene**

- Naturtyper og rødlista arter
- Påvirkning fra oppdrett på vill laksefisk
- Vannmiljø og vannkvalitet
- **Samlet belastning** og økosystembasert tilnærming

- **Fiskeriinteresser**

- **Samisk kultur- og naturgrunnlag**

- **Sektormyndigheter må gi tydeligere retningslinjer**

Vurderinger regelverksdesign: Første observasjon

- Strategiske vurderinger av miljømessige sumvirkninger på kommuneplannivå: SEA-direktivet (**plandirektivet**)
- Miljøkonsekvenser på tiltaks-/anleggsnivå: EIA-direktivet (**tiltaksdirektivet**)

Hvordan konsekvensutredes samlede miljøvirkninger fra akvakultur?

Arealplanleggingsnivå

Kystzoneplanlegging

NASJONAL PLANLEGGING

Statlige planer
og planretningslinjer

REGIONAL PLANLEGGING

Regionale planer, planstrategier
og planbestemmelser

KOMMUNER / INTERKOMMUNALT PLANSAMARBEID

Kommuneplaner, arealplan, reguleringsplan

Plan- og bygningsloven
Forskrift om konsekvensutredninger

Lokalitetsnivå

Tildeling av akvakulturtillatelse

(for nye lokaliteter eller endring av eksisterende)

FYLKESKOMMUNENE KOORDINERER

Akvakulturloven / Naturmangfoldloven / Vannforskriften / Forskrift om konsekvensutredninger
Forskrift om samordning og tidsfrister i behandlingen av akvakultursøknader

MATTILSYNET

Matloven
Dyrevelferdsloven

KYSTVERKET

Havne- og
farvannsloven

STATSFORVALTEREN

Forurensningsloven
Naturmangfoldloven
Vannforskriften

FISKERIDIREKTORATET

Havressurslova

Daglig forvaltning av drift på lokaliteter / Kontroll- og håndhevelsesnivå

Dyrevelferdsloven

MATTILSYNET

Matloven

MATTILSYNET

Akvakulturloven

FISKERIDIREKTORATET

Forurensningsloven

STATSFORVALTEREN

Administrative reaksjoner og sanksjoner (f.eks. overtredelsesgebyr, advarsel) / Strafferettslig forfølgning

Produksjonsområdenivå

Trøfflklus-systemet og andre økninger i tillatelseskapasitet

Akvakulturloven / Matloven
Produksjonsområdeforskriften. Andre kapasitetsøkningforskrifter

Lakseoppdrett Matfisktillatelser i sjø

Vurderinger regelverksdesign: Andre observasjon

- Større grad av statlig styring?

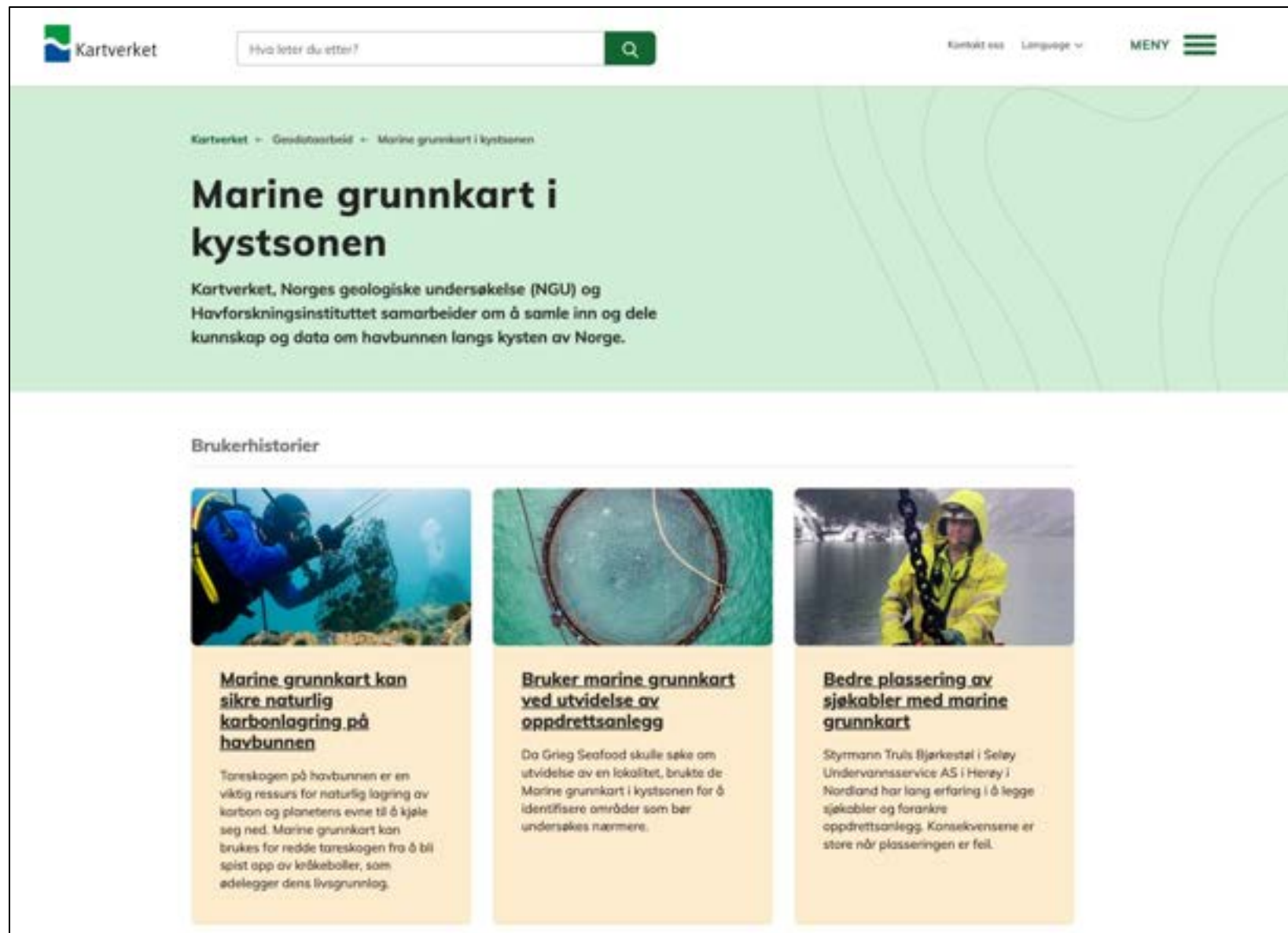
Vurderinger av regelverksdesign: Tredje observasjon:

- Sikrer konsesjonsbehandlingen hensynet til miljø,/naturmangfold, friluftsliv og fiskeri?
- Er rettssikkerheten for ulike interesser godt nok ivaretatt?
- Sikrer regelverkene, og praktiseringen av dem, samlet sett at KU-plikten i tiltaksdirektivet overholdes?

Anbefalinger verktøy og veiledning:

- Marine grunnkart må prioriteres
- Utvikling av kunnskapsgrunnlag med veiledning for kommunene (temakart)
- Standardisering fra myndigheter: tydeligere utredningsmetodikk, temaveileder

Foto: Guri Hjallen Eriksen, NFR prosjekt KystBruk

Kartverket

Hva leter du etter?

Kontakt oss Language v MENY

Kartverket - Geodataarbeid - Marine grunnkart i kystsonen

Marine grunnkart i kystsonen

Kartverket, Norges geologiske undersøkelse (NGU) og Havforskningsinstituttet samarbeider om å samle inn og dele kunnskap og data om havbunnen langs kysten av Norge.

Brukerhistorier

Marine grunnkart kan sikre naturlig karbonlagring på havbunnen

Tareskogen på havbunnen er en viktig ressurs for naturlig lagring av karbon og planetens evne til å kjele seg ned. Marine grunnkart kan brukes for redde tareskogen fra å bli spist opp av krabbebolter, som ødelegger dens livsgrunnlag.

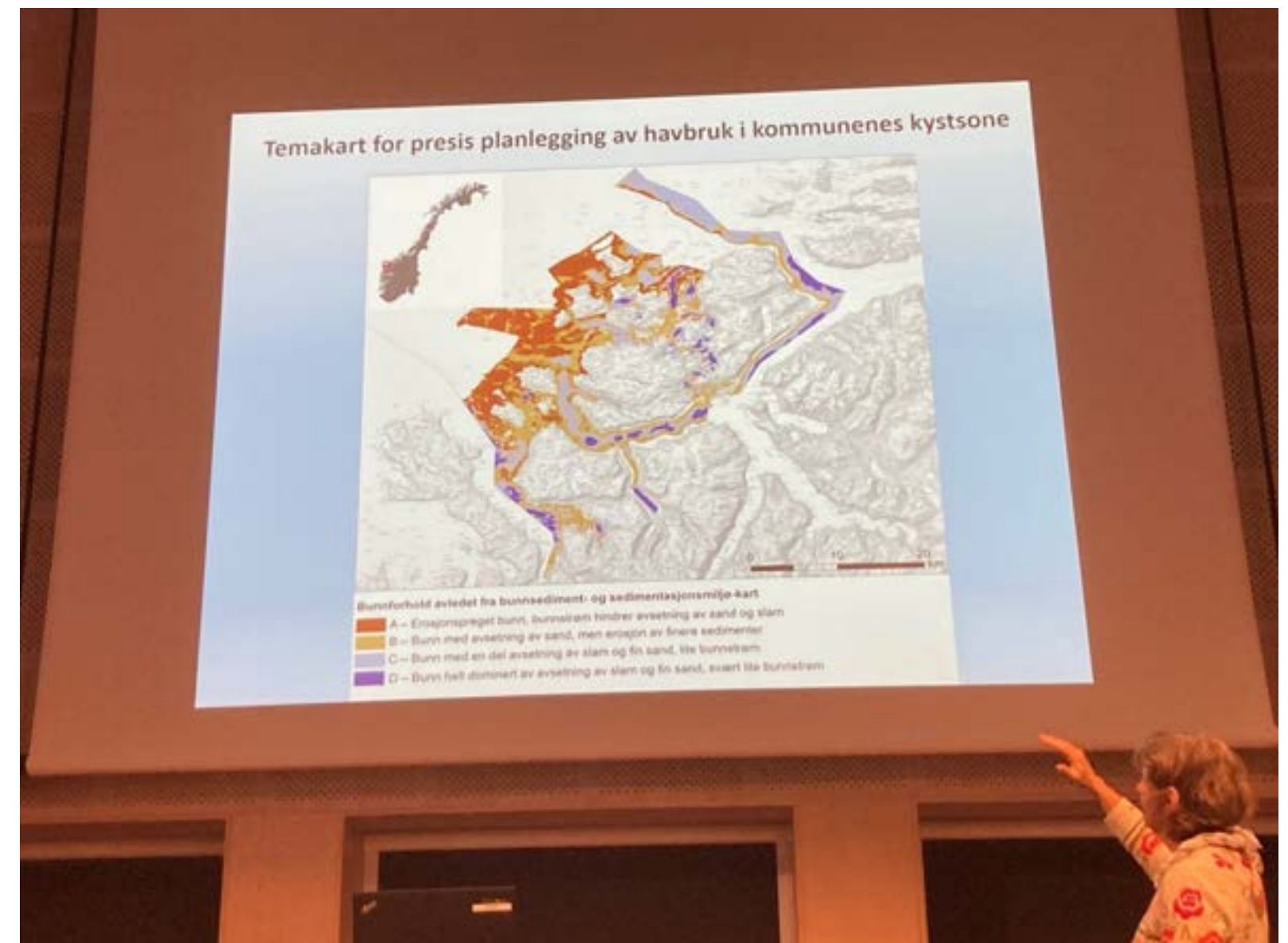
Bruker marine grunnkart ved utvidelse av oppdrettsanlegg

Da Grieg Seafood skulle seke om utvidelse av en lokalitet, brukte de Marine grunnkart i kystsonen for å identifisere områder som bør undersøkes nærmere.

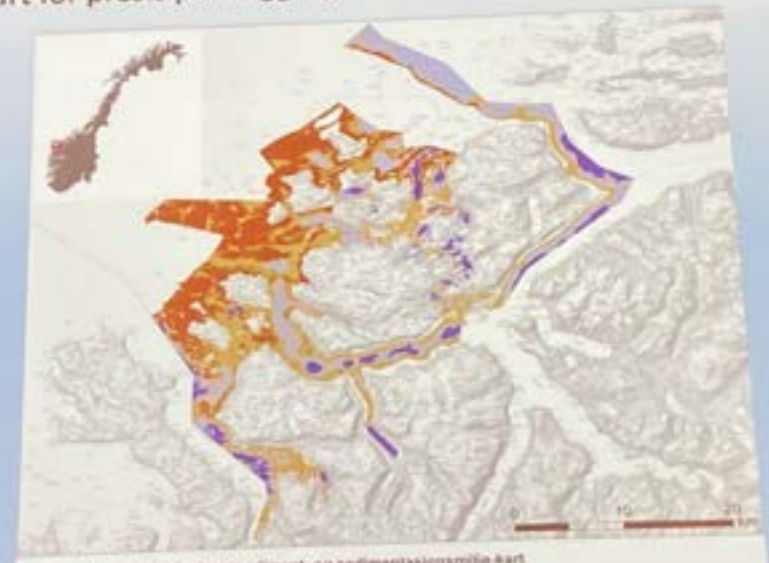

Bedre plassering av sjøkabler med marine grunnkart

Styrmann Truls Bjerkestøl i Seley Undervannsservice AS i Herøy i Nordland har lang erfaring i å legge sjøkabler og forankre oppdrettsanlegg. Konsekvensene er store når plasseringen er feil.

Temakart for presis planlegging av havbruk i kommunenes kystsoner

Bunnforhold avledet fra bunnsediment- og sedimentasjonsrøye-kart

- A - Erojonspreget bunn, bunnstrøm hindrer avsetning av sand og slam
- B - Bunn med avsetning av sand, men erodert av ferske sedimenter
- C - Bunn med en del avsetning av slam og fin sand, lite bunnstrøm
- D - Bunn helt dominert av avsetning av slam og fin sand, svært lite bunnstrøm

Hva rører seg ellers?

- Naturavtalen
- Havbruksutvalget
- Generalistkommuneutvalget
- Sannhets- og forsoningskommisjonen
- Torskeoppdrett

NOU Norges offentlige utredninger 2023: 23

Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping

Avsluttende refleksjoner:

- **Mye bra som skjer i kommunene, og blir stadig bedre**
- **Lowverket bør forbedres**
- **Trengs mer forskning på regelverksdesign (og få til endring som fungerer i praksis)**
- **Kommunene må få mer ressurser og verktøy for å utrede og planlegge bedre**
- **Viktig å fremheve betydningen av lokaldemokratiet og lokalkunnskap i kystsonenplanleggingen**

Framtidstro for havet, kysten og folket.

Guri Hjallen Eriksen

guri@salt.nu